



GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.07.2014r.

nr. 3181 podpis M. Połec

Polska



DIW-V-0702-2/14/4170 /4268

Warszawa, 24 lipca 2014 r.

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 28.07.14
nr. 4599 podpis M.

Szanowny Panie Marszałku,

Nawiązując się do skierowanego do Ministra Środowiska (znak: BPS-043-56-2434/14) oświadczenia Pana Senatora Jarosława Obremskiego w sprawie likwidacji azbestu na terenie Polski (złożonego podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r.), jako organ odpowiedzialny za realizację „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” (POKZA) przedstawiam poniższą informację.

Na wstępie pragnę zapewnić Pana Senatora, że nieuzasadnione są obawy o możliwość nałożenia na Polskę jakichkolwiek kar w przypadku dopuszczenia do użytkowania wyrobów azbestowych po 2032 roku. Ten graniczny termin został przyjęty krajową regulacją - w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Do tego czasu prawo polskie dopuszcza stosowanie wyrobów zawierających azbest – pod warunkiem skutecznego zabezpieczenia ich przed emisją kancerogennego pyłu azbestowego. Parlament Europejski w Rezolucji z 14 marca 2013 roku w sprawie azbestozależnych chorób zawodowych i perspektyw całkowitego wyeliminowania wciąż obecnego azbestu w pkt 4 wezwał UE „do przeprowadzenia za przykładem Polski oceny skutków oraz analizy kosztów i korzyści w odniesieniu do ewentualności ustanowienia do 2028 roku planu działania na rzecz bezpiecznego usuwania azbestu z budynków publicznych i budynków, w których są świadczone usługi wymagające regularnego dostępu klientów, oraz do dostarczania

informacji i wytycznych w celu zachęcania prywatnych właścicieli budynków, aby poddawali swoje nieruchomości skutecznej kontroli obecności wyrobów zawierających azbest”. W dokumencie tym podkreślono, że „Polska jest jedynym państwem, które przyjęło plan działania na rzecz kraju wolnego od azbestu”.

Podstawowym zadaniem umożliwiającym realizację POKZA jest zinwentaryzowanie pozostających w użytkowaniu wyrobów azbestowych. Obowiązek inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest spoczywa, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, na wykorzystujących te wyroby osobach fizycznych i prawnych, w tym również jednostkach samorządu terytorialnego (JST).

Inicjatywą wprost angażującą gminy do sporządzenia inwentaryzacji wyrobów azbestowych na swoich terenach jest corocznie ogłaszany przez Ministerstwo Gospodarki konkurs na działania przewidziane w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. W ramach konkursu jednostkom samorządu terytorialnego przydzielane są dotacje na inwentaryzację wyrobów i opracowanie programów usuwania azbestu oraz na działania edukacyjno-informacyjne.

Dotacje Ministra Gospodarki udzielone w ostatnich latach dla JST to: w 2008 r. – 76 dotacji na kwotę 1,652 mln zł, w 2009 r. – 78 dotacji na kwotę 1,885 mln zł, w 2010 r. – 101 dotacji na kwotę 2,048 mln zł, w 2011 r. – 173 dotacje na kwotę 2,788 mln zł, w 2012 r. – 217 dotacji na kwotę 3,013 mln zł, w 2013 r. – 202 dotacji na kwotę 2,879 mln zł, w 2014 r. – 211 dotacji na kwotę 2,993 mln zł.

Ministerstwo Gospodarki stworzyło także dla jednostek samorządu terytorialnego bezpłatną aplikację do monitorowania inwentaryzacji i procesu usuwania wyrobów azbestowych, funkcjonującą na stronie internetowej www.bazaazbestowa.gov.pl. Na dzień dzisiejszy Bazę Azbestową (BA) zasila danymi 1936 jednostek w zakresie informacji o wyrobach użytkowanych przez osoby fizyczne (78%) i 1837 jednostek w zakresie informacji o wyrobach użytkowanych przez osoby prawne (74%).

Z danych ankietowych zebranych przez Federację Zielonych GAJA wynika natomiast, że 82% gmin w Polsce deklaruje przeprowadzoną inwentaryzację wyrobów azbestowych, natomiast 69 % gmin – posiadanie uchwalonego lokalnego planu usuwania azbestu. Najlepiej wśród województw wypada województwo lubelskie, w którym program opracowało 98 % gmin.

Współpraca Ministerstwa Gospodarki z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zaowocowała uruchomieniem trzyletniego (2012-2014) programu priorytetowego (kontynuacją jest nowy program (2015-2017) pn.: „SYSTEM – Wsparcie

działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOSiGW”), którego celem jest wspieranie działań zmierzających do wzrostu ilości unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest. W ramach ww. programu każdy z 16 Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej otrzymuje środki na usuwanie azbestu. Budżet programu wynosi 32 mln zł.

Dofinansowanie przedsięwzięć dotyczących usuwania azbestu zostało także przewidziane w Regionalnych Programach Operacyjnych (RPO), m.in. na budowę składowisk odpadów azbestowych lub wydzielonych kwater na składowiskach, oczyszczanie terenów z odpadów zawierających azbest oraz demontaż wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych lub obiektów użyteczności publicznej i ich unieszkodliwianie. Preferowane są inwestycje o charakterze kompleksowym, wpisujące się w realizację gminnych i powiatowych programów usuwania azbestu oraz te, których zakres obejmuje renowację części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Odbiorcami wsparcia finansowego – w zależności od decyzji właściwej Instytucji Zarządzającej RPO – są przede wszystkim: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, administracja rządowa, jednostki naukowe, instytucje kultury, szkoły wyższe, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe oraz przedsiębiorcy (m.in. spółki komunalne, MŚP).

Należy podkreślić, że dofinansowanie projektów dotyczących azbestu nie stanowi priorytetu wsparcia w ramach RPO, a przedsięwzięcia te nie stanowią wyodrębnionej grupy projektów (nie ma na nie specjalnie wydzielonej alokacji). Projekty związane z usuwaniem azbestu włączono do szeroko pojętej gospodarki odpadami i działań rewitalizacyjnych.

Minister Gospodarki, który – zgodnie z POKzA – na koordynację realizacji programu otrzymał kwotę równą 0,135 % kosztów jego realizacji - nie dysponuje środkami, które mogłyby przeznaczyć na dofinansowanie samego procesu usuwania wyrobów azbestowych.

Fizyczne wycofywanie z użytkowania wyrobów azbestowych jest wciąż na wczesnym etapie, w skali kraju można mówić o zutylizowaniu ok. 3,4 % zewidencjonowanych „zasobów”. Wyższe wskaźniki są osiągnięte w odniesieniu do osób prawnych: 7,7 %. Rzetelną informacją będziemy dysponować po zakończeniu inwentaryzacji, obecnie zinwentaryzowane wyroby azbestowe w użytkowaniu stanowią ok. 26 % wielkości szacowanej przy opracowywaniu programu usuwania azbestu.

Minister Gospodarki, w ramach realizacji zadań wynikających z Programu sprawdza corocznie ilość odpadów azbestowych przekazywanych na składowiska, i tak:

- do 2009 r. zeskładowano 1 mln Mg odpadów azbestowych
- w latach 2009-2010 ok. 200 000 Mg;

- w 2011 r. – 103 790,94 Mg odpadów azbestowych;
- w 2012 r. – 119 823,4 Mg;
- w 2013 r. – 146 719,43 Mg.

Z powyższego wynika, że średnio rocznie na składowiskach zostaje zdeponowanych ok. 100 000 Mg tych odpadów, z wyraźną tendencją wzrostową.

Przedstawivszy powyższe, dziękuję uprzejmie Panu Senatorowi za zainteresowanie problemem efektywnej realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” i liczę na wsparcie przez Pana działań podejmowanych w tym obszarze przez Ministra Gospodarki.


MINISTER
z up. 
Monika Antoniszyn – Klik
PODSEKRETARZ STANU